

การศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

นันทินต์ย์ ท่าโพธิ์* สมหมาย อ่าดอนกลอย** พรชัย ทองเจือ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย หัวหน้างานบริหารวิชาการ หัวหน้างานบริหารงานงบประมาณ หัวหน้างานบริหารงานบุคลากร และ หัวหน้างานบริหารทั่วไป ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 144 คน โดยศึกษาด้านการระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การสร้างแผนภูมิความเสี่ยง การวางแผน กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง และการติดตามประเมินผล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 สภาพการบริหาร ความเสี่ยงในภาพรวมของขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีขั้นตอนการระบุ ความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.44$) ขั้นตอนการสร้างแผนภูมิความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.38$) และขั้นตอนการวางแผนกล ยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.50$) มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นขั้นตอน การประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.52$) และขั้นตอนการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 3.54$) ที่มีสภาพการ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ในภาพรวมของกลุ่มงาน พบว่า ระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มงาน ยกเว้นกลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 3.55$) ซึ่งมีระดับการ ปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของแต่ละกลุ่มงาน พบว่า ขั้นตอนการติดตามประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดทุกกลุ่มงาน ยกเว้นกลุ่มงานบริหารบุคลากร พบว่า ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าขั้นตอนการสร้างแผนภูมิความ เสี่ยงมีค่าน้อยที่สุดในทุกกลุ่มงาน

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง, โรงเรียนมัธยมศึกษา, ผู้บริหาร

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม, 2555

** อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม, ที่ปรึกษา

*** อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม, ที่ปรึกษา

A Study of Risk Management of Administrators in the Secondary

Educational Service Area Office 39

Nuntanit Tapho^{*} Sommai Amdonkloy^{**} Pornchai Thongjua^{***}

Abstract

The purpose of this research was to study the performance of risk management of administrators in the Secondary Educational Service Area Office 39. The samples were 144 administrators, heads of academic administration, heads of budget administration, heads of personal administration and heads of general administration in the academic year 2012. This research was conducted through studying the risk identification stage, the risk assessment stage, the risk charting creation stage, strategic planning of the risk management stage, and the risk evaluation stage. The data were collected by using questionnaires and analyzed by using mean and standard deviation.

The findings were as follows: The performance of the risk management of administrators in the Secondary Educational Service Area Office 39, overall of the risk management was found at the moderate level, which the risk identification stage ($\bar{X} = 3.44$), the risk charting creating stage ($\bar{X} = 3.38$) and strategic planning of the risk management stage ($\bar{X} = 3.50$) were at the moderate level. Except the risk assessment stage ($\bar{X} = 3.52$) and the risk evaluation stage ($\bar{X} = 3.54$) were at the high level. The performance of the risk management of administrators in the Secondary Educational Service Area Office 39, overall of group working in the office was found that every group working was at the moderate level, except the budget group working was at the high level. The performance of the risk management, all of group working was found that the risk evaluation stage was at the highest average, and group working was found that the risk management stage was at the highest average, except the risk charting creation stage was at the lowest average.

Keywords: Risk management, Secondary school, Administrator

^{*} Student in Master of Education Degree in Special Education Program, Pibulsongkram Rajabhat University, 2012

^{**} Lecturer, in Faculty of Education in Pibulsongkram Rajabhat University, Advisor.

^{***} Lecturer, in Faculty of Education in Pibulsongkram Rajabhat University, Advisor.

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องก้าวให้ทันยุทธศาสตร์การบริหารที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่ง การสื่อสารไร้พรมแดน รวมทั้งเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการองค์กรที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นเครื่องมือ ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพขององค์กร แต่ในขณะเดียวกัน การพัฒนาในอัตราเร่งด่วนดังกล่าวกลายเป็นปัจจัยเสี่ยง และท้าทายความสามารถของผู้นำในการที่จะนำองค์กรก้าวเดินไปข้างหน้าได้อย่างสมดุล มั่งคั่ง และยั่งยืน จากภาพของการเปลี่ยนแปลงที่กล่าวมา ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรจึงเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหารควรต้องให้ความสำคัญ และปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวเป็นเรื่องที่ควรได้รับการบริหารในระดับกลยุทธ์ขององค์กร

ในช่วงที่ผ่านมา การบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Enterprise Risk Management) เป็นเทคนิคการบริหารที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เหตุผลส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะบทเรียนจากความสูญเสีย ที่หลายองค์กรได้เรียนรู้ประสบการณ์ของการบริหารความเสี่ยงองค์กรที่ดีการบริหารความเสี่ยงกลายเป็นกลไกที่สำคัญเรื่องหนึ่งสำหรับองค์กร นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐต่างก็ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานราชการเช่นกัน พัฒนาการที่เป็นรูปธรรมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดให้หน่วยงานราชการต่างๆ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามแผนยุทธศาสตร์อันเป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยราชการนั้นเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้

ความเสี่ยงของภาครัฐมีความแตกต่างไปจากความเสี่ยงขององค์กรเอกชน เนื่องจากวิสัยทัศน์และพันธกิจต่างกันอย่างชัดเจน แผนยุทธศาสตร์ของภาครัฐมุ่งเน้นไปที่การตอบสนองนโยบายรัฐและให้บริการประชาชน การบริหารความเสี่ยงขององค์กรภาครัฐจึงเกี่ยวเนื่องกับความเสี่ยงเชิงนโยบายและปัจจัยเสี่ยง ที่ส่งผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ไม่สามารถบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งความเสี่ยงนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรไม่สามารถ ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ได้สำเร็จ (นฤมล สะอาดโคม, 2550: คำนำ)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการบริหารและการจัดการศึกษาต้องทำเพื่อให้ภารกิจของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งกำหนดไว้ 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการ แนวทาง รูปแบบการจัดการศึกษา หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้น

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย รวมทั้งบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กรของรัฐและเอกชน ตลอดจนทั้งชมรมและสมาคมในสังคม

ซึ่งการดำเนินการของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ ไม่ว่าจะมิโครงสร้างองค์กรอย่างไร ย่อมเป็นไปได้ที่จะหลีกเลี่ยงการประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นการเสี่ยงภายนอกหรือภายใน ถ้าผู้บริหารไม่สามารถปรับกระบวนการปฏิบัติงานและกลยุทธ์ให้ทันโอกาสที่มีอยู่ บางครั้งก็ส่งผลต่อโรงเรียนในด้านลบ เช่น อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการอยู่รอดของโรงเรียน หรือผลกระทบต่อสถานะทางการเงินชื่อเสียงและภาพพจน์ที่ดีของโรงเรียน หรือแม้แต่กระทบต่อการดำรงไว้ซึ่งคุณภาพ บริการหรือนุเคราะห์ในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารที่จะต้องรับทราบและเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินกิจการ รวมทั้งต้องหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะรับมือหรือจัดการกับเสี่ยงเหล่านั้น เพื่อให้โรงเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามก็เป็นที่ยอมรับกันว่าในทางปฏิบัติจริงไม่สามารถ ที่จะหาวิธีลดความเสี่ยงทุกชนิดจนเป็นศูนย์ได้ ความสำคัญจึงอยู่ที่ทำอย่างไรผู้บริหารจึงจะสามารถจัดการควบคุมความเสี่ยงไม่ให้มีผลกระทบต่อการดำเนินงานจะเกิดความเสียหายที่สำคัญได้

ผู้บริหารควรทำความเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ต่อองค์กร เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงนั้นจะมีเหตุแห่งความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นเหตุที่เกิดจากภายในองค์กรหรือเป็นเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายนอกองค์กร เหตุแห่งความเสี่ยงนี้มีผลกระทบกับองค์กรตั้งแต่เล็กน้อยถึงขั้นล้มละลาย ดังนั้นองค์กรต้องเข้าใจและเข้าถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น (นิรภัย จันทรสวัสดิ์, 2551: 10-11) นอกจากนี้ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ตามประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฎกระทรวง เล่ม 118 ตอนที่ 99 ก วันที่ 26 ตุลาคม 2544 ให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ในฐานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยรับตรวจ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่และเจตนาธรรม จึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบโดยต้องแสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 เป็นต้นมา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาสภาพการการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการศึกษาจากดำเนินงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5 ขั้นตอน (Breighner and Payton 2005: 2-3 วิไลพร ทวีลาภพันทอง 2553: 14-20; Natarajan, 2005) ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง 2) การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง เป็นการระบุความเสี่ยงและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่มีผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย 3) การประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง เป็นการคำนวณแนวโน้มที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยง 4) การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อบรรลุเป้าหมาย 5) การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการบริหารความเสี่ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารบุคลากร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 232 คน และใช้ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 43) โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Question naires) สภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือจาก 5 ขั้นตอน คือ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การสร้างแผนภูมิความเสี่ยง การวางแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง การติดตามประเมินผล นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ใช้คำนวณค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้วิเคราะห์สภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในภาพรวมของขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง พบว่า ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีขั้นตอนการระบุความเสี่ยง ขั้นตอนการสร้างแผนภูมิความเสี่ยงและขั้นตอนการวางแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงและขั้นตอนการติดตามประเมินผล ที่มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ในภาพรวมของกลุ่มงาน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มงาน ยกเว้นกลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ ซึ่งมีระดับการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของแต่ละกลุ่มงาน พบว่า ขั้นตอนการติดตามประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดทุกกลุ่มงาน ยกเว้นกลุ่มงานบริหารบุคลากร ที่พบว่าขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าขั้นตอนการสร้างแผนภูมิความเสี่ยงมีค่าน้อยที่สุดในทุกกลุ่มงาน

อภิปรายผล

สภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ในภาพรวมของขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ได้ดำเนินการการบริหารความเสี่ยงตามหน้าที่ ซึ่งมีกฎ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมภายในสถานศึกษา แต่ยังไม่ได้นำนโยบายอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่กำหนดรูปแบบการดำเนินงานความเสี่ยง และหน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้ กำชับ ติดตาม และตรวจสอบ การปฏิบัติงานดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ได้ตระหนักให้ความสำคัญในเรื่องนี้ จึงส่งผลให้ระดับผลการปฏิบัติงานดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเทียบเคียงกับงานวิจัย สุมนา เสือเอก (2552: 166) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครสำคัญมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด ลงมาน้อยที่สุด 8 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การระบุปัจจัยเสี่ยง ข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร กิจกรรมการควบคุม การติดตามประเมินผลหรือการรายงาน การตอบสนองต่อความเสี่ยง ส่วนที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมินความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ในภาพรวมของกลุ่มงาน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปาน กลางทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากภาระงานในกลุ่มงานบริหารงานงบประมาณมีส่วนเกี่ยวข้องกับกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเป็นกลุ่มงานที่มีความเสี่ยงในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของมนสิชา แสวง (2553: 116-117) ที่พบว่าความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณมีความเสี่ยง ในระดับสูง แสดงว่าการบริหารด้านการเงินงบประมาณของหัวหน้าส่วนงานไม่สามารถยอมรับความ เสี่ยงได้จึงต้องจัดการกับความเสี่ยงในประเด็นต่างๆ ในด้านการเงินและงบประมาณสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ มีความเสี่ยง อาจเนื่องมาจากการเข้าบริหารของหัวหน้าส่วนงานไม่เข้าใจระบบการเงิน บัญชีและพัสดุ ซึ่งมีระเบียบมากมายทำให้เข้าใจยาก จึงส่งผลให้กลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ มีระดับการ ปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในส่วนของกลุ่มงานบริหารงานบุคลากรที่พบว่าขั้นตอนการ ประเมินความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากความเสี่ยงในเรื่องของบุคลากร (Human Capital Risks) นั้นจะเป็นความเสี่ยงในเรื่องของ ความสามารถในการสรรหา พัฒนาและรักษามูลค่าของบุคลากร ซึ่งเป็น ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในของสถานศึกษา นอกจากนี้ความเสี่ยงในเรื่องการบริหารงาน บุคลากร ยังครอบคลุมไปถึงเรื่องของการสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษาอีกด้วย ดังนั้นผู้บริหารจึง ต้องให้ความสำคัญต่อขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง ในกลุ่มงานบริหารบุคลากรเพื่อให้ผู้บริหารรู้ ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง ว่าความเสี่ยงใดสามารถยอมรับให้เกิดขึ้นได้ รวมทั้งรู้ว่าจะกำหนด วิธีจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไรก่อน โดยการวิเคราะห์และประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง จากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ซึ่ง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของศักดิ์การณ ไชยเจริญ (2554) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านทรัพยากร บุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น และพบว่างานด้านทรัพยากรบุคคลพบ ปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจ่ายค่าตอบแทนและสวัสดิการ 2) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล 3) ระบบการ จัดการผลการปฏิบัติงาน 4) ระบบบุคลากรสัมพันธ์ และ 5) ระบบข้อมูลทรัพยากรบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยพิจารณา องค์ประกอบทุกด้านอย่างสัมพันธ์กันมิใช่เน้นด้านใดด้านหนึ่ง
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ควรส่งเสริมให้ความรู้ผู้บริหารสถานศึกษา ในขั้นตอนการสร้างแผนภูมิความเสี่ยง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาใน ด้านยุทธศาสตร์ ด้านปฏิบัติการ ด้านการเงิน ด้านความปลอดภัย

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงตามขนาดของสถานศึกษา เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

2. ความศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น สถานศึกษาที่สังกัดเอกชน

เอกสารอ้างอิง

นฤมล สอาดโหม. (2550). การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์ จำกัด.

นิรภัย จันทรสวัสดิ์. (2551). การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุตรไพศาล.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

มนสิชา แสงวัง. (2553). การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐ

ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศักดิ์การณ ไชยเจริญ. (2554). การบริหารความเสี่ยงด้านทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา

อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สุนนา เสือเอก. (2552). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

Breighner, Mary, and Payton, William. (2005). Risk and Insurance Management Manual for Libraries. Chicago: American Library Association.

Natarajan, M. (2005). Risk Management and Its Implications for Libraries. [Online].

Available: <http://ir.inflibnet.ac.in/bitstream/handle/1944/1412/52.pdf?sequence=1>

Retrieved January 26, 2011.
